

Jordløse Bakker og Skov

Jordløse

Bypark 5 km vandretur

www.jordløse.nu

Fem km vandretur fra Byparken

5 km ruten går på visse strækninger på privat område. Retningslinjerne for færdsel på private områder bedes overholdt. Numrene i folderen henviser til markerne på kortet.

Nr. 2 Østervang

Østervang hedder i daglig tale 4H-gården. I flere omgange har gården nemlig været ramme om 4H aktiviteter. Gården lå oprindeligt på hjørnet af Jordløse Møllevej og Landevejen, men er siden blevet udflyttet til den nuværende beliggenhed. Gården nedbrændte i 1883 og blev derefter genopført som en grundmuret gård. I 1891 blev den frikøbt fra fæste under grevskabet Brahesminde. Gården havde oprindeligt 85 tdr. land, men siden er der solgt jord fra til bl.a. lægehus. I 1999 blev der bygget ridehus og anlagt ridebane ved gården. Ridehuset drives af foreningen "Ride-Være-Stedet".

For enden af Østervangs jord – lige før Haastrupvej fortsætter 5 km ruten ad Haastrupvej.

Nr. 3 Gisselhøj

Vidste du, at der lå en skat begravet i Gisselhøj? Engang havde alle mændene i Jordløse bestemt, at de ville hæve skatten, men de måtte ikke sige et eneste ord. Hvis de gjorde det ville skatten synke igen, og så kunne den aldrig hæves mere. En dag var de kommet derud og havde fået skatten halvvejs op. Da kom den ene af mændene til at se ind efter Jordløse, og da stod byen i flammer. Manden blev ganske forskrækket, og han råbte så højt, han kunne, at byen brændte. De lod skatten

glide ned igen og løb ind til byen, men da var der ikke nogen ild at se. De forstod nu, at det var de underjordiske trolde, som havde narret dem. Gisselhøj er formodentlig fra den ældre bronzealder 1800–1000 år f. Kr. Den er 6 m høj og 26 m i diameter. Der er informationstavle på stedet.

Nr. 4 Langeland

Langeland er en indsø, der ligger i Danmark Naturfonds nyerhvervede areal (2006) i Jordløse Skov.

Nr. 5 Bramskløve Hul

Bramskløve Hul er et 10–12.000 år gammelt død-ishul. Dødishullerne er opstået ved at kæmpe isstykker er efterladt af bræen dækket af grus og sten. Derefter er der sket en langsom afsmeltning – måske over 500 år eller mere.

5 km ruten

fortsætter nu ad en markvej til Jordløse Bakker, der ejes af Danmarks Naturfond. Markvejen er privat område.

Nr. 6 Festplads

Jordløse Boldklub afholder hvert andet år (lige årstal) i august måned en bakkefest i Jordløse Bakker.

Nr. 7 Campingpladsen

Campingpladsen Jordløse Møllevej ligger omgivet på tre sider af Danmarks Naturfonds arealer i Jordløse bakker. Campingpladsen blev oprettet i 1958 af FDM på initiativ af læge Vestergård, Jordløse. FDM nedlagde Campingpladsen i 1976. Pladsen har siden været i privat eje.

Nr. 8 Hjortebjerg

Fra det 107 m høje Hjortebjerg er der smuk udsigt over Helnæsbugten mod vest og bakkerne mod syd og øst.

Nr. 9 Jordløse Mølle

Jordløse Møllevej 18 var adressen på Jordløse Vejrmølle. Møllen blev bygget i 18-tallet som en hollandsk vindmølle.

I 1923 nedblæste hele vindfanget. Et nyt blev opsat og møllen blev selvkroende. I 1928 indsattes en 25 HK dieselmotor. I 1960 holdt man op med selv at male korn, men møllen fortsatte som foderstofforretning en del år endnu. Vejrmøllen blev revet ned i 1985. Stuehuset er siden blevet moderniseret.

Nr. 1 Byparken

Byparken i Jordløse er anlagt på jord, der tilhører præstegården. Initiativet til byparken blev taget af beboerforeningen i forlængelse af en længere proces med diskussioner om ønsker til landsbyens udvikling. I 2007 blev der udarbejdet en lokal udviklingsplan for Jordløse og med den i hånden ansøgte beboerforeningen LAG-Assens om midler til en bypark. Formålet med byparkprojektet "Jordløse i bevægelse" er at skabe et udendørs møde- og aktivitetssted for beboere i alle aldre. Ud over LAG-Assens har byparken fået støtte fra Friluftsrådet, Lokale- og anlægsskuffonden, Fionia Bank, Udviklingsrådet, Assens, det lokale erhvervsliv, foreninger og beboere i Jordløse og Jordløse og omegns beboerforening.

I byparken kan du:

Lege købmand eller posthus – svinge dig i tarzanbanen – strække ud og motio-nerer på Norwells motionsmaskiner – spille Petanque, grille i bålhytten og spille friluftsteater på amfiscenen. Byparken er et mødested for alle borgere på tværs af generationer. Her kan holdes borgermøder, børnefødselsdag eller familietræf. Det er også et godt sted at starte og slutte en travetur eller en cykeltur i det smukke sydfynske landskab.

Denne folder er udarbejdet af Stigruppen under Jordløse og omegns beboerforening. Folderen er trykt med støtte fra Friluftsrådet, Landdistriktsrådet og LAG-Assens. Foto: Niels Fløistrup, Rikke Schultz, Binni Svanberg og Lokalhistorisk Arkiv. Layout: Ulla Nyborg

Nr. 10 Friskolen i Jordløse

Jordløse skole blev bygget som centralskole og den blev indviet i september 1940. I sin indvielsestale udtrykte amtmand Lassen sin glæde over skolen og udtrykte håb om, at skolen måtte blive et åndeligt centrum for egnen og samle de unge til sund idræt på sportspladsen. Begge ønsker er siden til fulde blevet opfyldt. Skolen er den dag i dag rammen om et aktivt foreningsliv i Jordløse, med lære-værested, lokalhistorisk arkiv og en meget aktiv boldklub.

Hårby kommune besluttede i 2004 at lukke Jordløse Skole pr. 31.7.2005.

Byen indsamlede 1491 underskrifter i protest mod lukningen. Ligeledes iværksattes en "sæt husene til salg" kampagne i Jordløse.

I løbet af kort tid var der sat "til salg" skilte på næste alle huse i byen. Haarby kommune ændrede dog ikke på beslutningen. I stedet startede borgerne i Jordløse en friskole i bygningerne. Skolen har i dag omkring 70 elever.

Privat skov – adgangsregler:

Gælder også for Danmarks Naturfonds arealer.

I private skove må man:

- Være fra klokken 6 om morgenen til solnedgang.
- Gå på veje og stier – undtagen stier der kun er trampet.
- Ikke skære eller klippe noget af træerne.
- Samle svampe, nødder, bær, frø, kogler fra skovbunden, mos, lav, grene og kviste – men kun hvad man kan nå fra vej og sti.
- Kun ride efter nærmere aftale med ejeren.
- Cykle på veje og grusstier, men aldrig i skovbunden.
- Holde hunden i snor.
Kun i de særlige hundeskove må den løbe frit.
- Aldrig grave planter op.
- Mange typer af arrangementer kræver tilladelse. Spørg derfor hellere skovejeren en gang for meget end for lidt.

Jordløse by og sogn

Ifølge Historisk Atlas nævnes Jordløse første gang på skrift i 1340 i formen Joorløsø. Forleddet er navneordet jord, mens efterleddet "-løse" måske betyder eng eller græsgang. Byen er en kirke-adelby – og navneendelsen -løse er almindelig for byer, der er anlagt før vikingetiden. Der er også spor i landskabet efter bosættelser, der ligger længere tilbage i tiden. Gravhøjen Gisselhøj ved Jordløse anses for at stamme fra den ældre bronzealder.

I udkanten af byen – Haastrupvej 28 – ligger en 5.600 år gammel runddysse. Det er ifølge Lademand's leksikon Fyns største og smukkeste runddysse. Kammeret er placeret på en 16 m bred jordhøj, der er omgivet af 21 store rundsten. Stedet er et besøg værd.

Omkring år 1500 var ejerforholdene til gårdene i Jordløse spredt på mange storfamilier, men i løbet af 1600-tallet samles gårdene under Damsbo Hovedgård – der blev oprettet i 1552 af Jacob Mikkelsen Brockenhuus ved en sammenlægning af 3 enestegårde. Det antages at byen i 1636 blev egaliseret (samlet i et ejerlav) af Anders Bille til Damsbo.

Byen bestod i 1664 af 20 gårde sammensluttet i et ejerlav, en præstegård og 11 huse. I hele sognet har der formodentligt været 39 gårde. I alt fald klager præsten i Jordløse i 1690 over, at antallet af gårde i sognet er faldet fra 39 til 30. Men fra 1664–1844 er antallet af gårde

i selve byen konstant på 20. Først efter 1844 bliver en del af gårdene selveje og i perioden 1844–1903 flytter 9 gårde fra det oprindelige ejerlav uden for byen. De 20 gårde er dog stadig samlet i Jordløse Bylaug, og hvert år på Valdemars dag samles gårdejerne på bystævnet og drikker en øl.

Ejerlavet i Jordløse var i 1688 på 1212 ha – heraf var 59% opdyrket. Ejerlavets sydlige grænse var Hattebækken. Jordløse Sogn har haft tre vandmøller: Hattebæksmølle, Rørbæksmølle og Damsbo Mølle.

Jordløse Kirke

Jordløse kirke er bygget omkring år 1200 af egnens bønder – og beslutningen om at bygge den er sandsynligvis blevet taget på bystævnet. Den blev helgenviet til Sct. Jost – en helgen, der led martyrdøden i Rom i år 165. Sct. Jost forbindes med helbredende kræfter, og mange er valfartet til Jordløse i middelalderen for at søge helbredelse ved kirken.

Efter reformationen bliver Jordløse Kirke en herregårdskirke. Adelsslægter på godserne Søbo og Damsbo har præget kirken. Grevskabet Brahesminde, der havde hovedsæde på Hvedholm slot, er kirkeejere fra 1600-tallet. I 1909 overtager menighedsrådet ansvaret for Jordløse Kirke.

Jordløse præstegård, der ligger over for kirken, er oprindeligt opført i 1735. Præstegården er fredet. I begyndelsen af 1800-tallet var pastor Thomas Barfoed præst i Jordløse sogn. Det siges, at han en dag modtog et brev fra en studiekammerat. Adressen lød "til præsten uden hoser i byen uden jord". Begivenheden har givet navn til Hosefesten. Her kåres en beboer, der har gjort noget særligt for lokalsamfundet til Årets Hosekræmmer. Præstegården brændte i 1981 men er siden blevet genopbygget.

